

SATVERSMES TIESAS KOLĒĢIJA

Jura Alunāna iela 1, Rīga, LV-1010. Tālrunis: 67830735, 67210274. E-pasts: tiesa@satversmestiesa.lv

LĒMUMS PAR LIETAS IEROSINĀŠANU

Rīgā

2026. gada 6. jūlijā

Satversmes tiesas 1. kolēģija šādā sastāvā: kolēģijas priekšsēdētāja Irēna Kucina, tiesneši Jānis Neimanis un Juris Juriss, kolēģijas sēdē izskatījusi SIA “PETROHIM INTERNATIONAL CARRIERS” pieteikumu par lietas ierosināšanu (pieteikums Nr. 100/2026),

konstatēja:

1. Pieteikuma iesniedzēja lūdz Satversmes tiesu atzīt Kriminālprocesā un administratīvā pārkāpuma procesā nodarītā kaitējuma atlīdzināšanas likuma (*likuma nosaukums redakcijā, kas stājās spēkā 2026. gada 1. jūnijā*, turpmāk – *Atlīdzināšanas likums*) 4. panta otro daļu redakcijā, kas bija spēkā līdz 2026. gada 31. maijam (turpmāk – *apstrīdētā norma*), par neatbilstošu Latvijas Republikas Satversmes (turpmāk – *Satversme*) 92. panta trešajam teikumam un 105. panta pirmajiem trim teikumiem un spēkā neesošu no pieteikuma iesniedzējas pamattiesību aizskāruma brīža.

2. Apstrīdētā norma noteica: “Privāto tiesību juridiskajai personai (turpmāk – *juridiskā persona*) tiesības uz kaitējuma atlīdzinājumu rodas, ja spēkā stājies nolēmums par procesa izbeigšanu pilnībā vai daļā par piespiedu ietekmēšanas līdzekļu piemērošanu šai personai, nekonstatējot Krimināllikumā noteikto pamatu piespiedu ietekmēšanas līdzekļa piemērošanai attiecīgajai personai.”

3. Saskaņā ar Satversmes tiesas likuma 19.² panta pirmo daļu konstitucionālo sūdzību Satversmes tiesai var iesniegt ikviena persona, kura uzskata, ka viņai Satversmē ietvertās pamattiesības aizskar tiesību norma, kas neatbilst augstāka juridiska spēka tiesību normai. Savukārt šā panta sestās daļas 1. punkts noteic, ka pieteikumā minētais uzskats jāpamato.

Kriminālprocesā pieņemts lēmums par aresta uzlikšanu pieteikuma iesniedzējas finanšu līdzekļiem un no kriminālprocesa izdalīts process par noziedzīgi iegūtu mantu. Ekonomisko lietu tiesa izbeidza procesu par noziedzīgi iegūtu mantu, un apgabaltiesa šo lēmumu atstāja negrozītu. Attiecīgi atcelts arī pieteikuma iesniedzējas mantai uzliktais arests. Pieteikuma iesniedzēja saskaņā ar apstrīdēto normu lūgusi atlīdzināt kaitējumu, kas tai radīts ar nepamatoti piemēroto mantas arestu, taču Ģenerālprokurors šo lūgumu noraidījis. Pieteikuma iesniedzēja minēto lēmumu pārsūdzējusi, taču Administratīvā rajona tiesa tiesvedību lietā izbeidza, jo pieteikuma iesniedzējai neesot subjektīvo tiesību iesniegt pieteikumu. Proti, neesot konstatējams Atlīdzināšanas likumā noteiktais kaitējuma atlīdzināšanas tiesiskais pamats, jo kriminālprocess vēl nav noslēdzies un atrodas izmeklēšanas stadijā. Senāts ar rīcības sēdes lēmumu atteica izskatīt pieteikuma iesniedzējas blakus sūdzību par minēto Administratīvās rajona tiesas lēmumu.

Pieteikuma iesniedzēja norāda, ka jautājums par tai piederošās mantas izcelsmi ir galīgi atrisināts ar spēkā stājušos lēmumu procesā par noziedzīgi iegūtu mantu, atzīstot, ka mantas noziedzīgā izcelsme nav pierādīta. Tādēļ kriminālprocess nevarot ietekmēt šo juridisko faktu. Ierobežojums saņemt atlīdzinājumu pirms tāda kriminālprocesa pabeigšanas, kurā pieteikuma iesniedzējai nav procesuālā statusa un kurā netiek lemts par tās mantas izcelsmi, esot nesamērīgs. Tādējādi esot aizskartas pieteikuma iesniedzējai Satversmes 92. panta trešajā teikumā ietvertās tiesības uz atbilstīgu atlīdzinājumu un 105. panta pirmajos trīs teikumos ietvertās tiesības uz īpašumu.

Līdz ar to pieteikums atbilst Satversmes tiesas likuma 19.² panta pirmās daļas un sestās daļas 1. punkta prasībām.

4. Saskaņā ar Satversmes tiesas likuma 19.² panta otro daļu pieteikumu var iesniegt tikai tad, ja ir izmantotas visas iespējas aizstāvēt aizskartās tiesības ar vispārējiem tiesību aizsardzības līdzekļiem vai arī tādu nav.

Administratīvā rajona tiesa ar 2026. gada 30. janvāra lēmumu izbeidza tiesvedību lietā Nr. A420230724 par kaitējuma atlīdzību. Senāts ar 2026. gada 6. marta rīcības sēdes lēmumu atteica izskatīt pieteikuma iesniedzējas blakus

sūdzību, jo tiesvedība esot izbeigta pamatoti. Senāta rīcības sēdes lēmums nav pārsūdzams. Tādējādi pieteikuma iesniedzēja ir izmantojusi visas iespējas aizstāvēt aizskartās tiesības ar vispārējiem tiesību aizsardzības līdzekļiem.

Satversmes tiesas likuma 19.² panta ceturtās daļas pirmais teikums noteic: “Konstitucionālo sūdzību (pieteikumu) Satversmes tiesai var iesniegt sešu mēnešu laikā pēc pēdējās institūcijas nolēmuma spēkā stāšanās.”

Konkrētajā gadījumā termiņš konstitucionālās sūdzības iesniegšanai ir skaitāms no 2026. gada 6. marta, kad stājās spēkā Senāta rīcības sēdes lēmums. Pieteikums iesniegts Satversmes tiesā 2026. gada 8. jūnijā. Tādējādi minētais sešu mēnešu termiņš ir ievērots.

Līdz ar to pieteikums atbilst Satversmes tiesas likuma 19.² panta otrās daļas un ceturtās daļas pirmā teikuma prasībām.

5. Pieteikumā ir izklāstīti lietas faktiskie apstākļi un sniegts juridiskais pamatojums par apstrīdētās normas iespējamo neatbilstību Satversmes 92. panta trešajam teikumam un 105. panta pirmajiem trīs teikumiem. Tāpat pieteikumam ir pievienoti dokumenti, kas nepieciešami lietas apstākļu noskaidrošanai. Tas atbilst arī pārējām Satversmes tiesas likuma 18. un 19.² pantā noteiktajām prasībām.

Ņemot vērā konstatēto un pamatojoties uz Satversmes tiesas likuma 20. pantu, Satversmes tiesas 1. kolēģija

nolēma:

1. Ierosināt lietu “Par Kriminālprocesā un administratīvā pārkāpuma procesā nodarītā kaitējuma atlīdzināšanas likuma 4. panta otrās daļas (redakcijā līdz 2026. gada 31. maijam) atbilstību Latvijas Republikas Satversmes 92. panta trešajam teikumam un 105. panta pirmajiem trim teikumiem” pēc SIA “PETROHIM INTERNATIONAL CARRIERS” pieteikuma (pieteikums Nr. 100/2026).

2. Uzaicināt institūciju, kas izdevusi apstrīdēto aktu, – Saeimu – līdz **2026. gada 6. septembrim** iesniegt Satversmes tiesai atbildes rakstu ar lietas faktisko apstākļu izklāstu un juridisko pamatojumu.

Lēmums nav pārsūdzams.

Kolēģijas priekšsēdētāja

Irēna Kucina